

ARBEIDSPROGRAM 2018–2020 NATURVERNFORBUNDET

Satsingsområde 1: Et slagkraftig Naturvernforbund

Arbeidsprogrammet for 2018–2020 har som mål å samordne og styrke hele organisasjonen, øke aktiviteten og bygge en felles identitet. Naturvernforbundet skal vokse i antall medlemmer og få flere aktive lokallag. Vi skal i denne perioden særlig jobbe for å øke andelen medlemmer i aldersgruppa 25–40, unge voksne. Vi vil satse videre på økt bruk av sosiale medier for å øke andelen unge medlemmer og ønsker også å engasjere flere kvinner. Verving og skolering i fag og politikk er en integrert del av hvert satsingsområde. Det skal i tillegg skoles i organisasjon og ledelse. Målene skal nås ved å knytte aktivitetene sammen med organisasjonsbygging, og ved å stimulere til at flest mulig lokal- og fylkeslag deltar i de vedtatte satsingene og arbeider for å nå de vedtatte målene.

Dette skal skje på to måter:

- På den ene siden ved at sekretariatets innsats i større grad rettes mot aktivitet som drives ute i organisasjonen. Prioriteringene i arbeidsprogrammet er gjort bl.a. med dette for øyet.
- På den andre siden oppfordres fylkeslagene til å bruke det sentrale arbeidsprogrammet som utgangspunkt for sine egne arbeidsprogram, slik flere fylker allerede gjør.

Lokal- og fylkeslagene skal likevel fortsatt stå fritt til å prioritere sitt arbeid ut fra lokale forutsetninger, ressurser og kompetanse. Dette er viktig for å kunne engasjere flest mulig aktive medlemmer på lokalplanet.

I tillegg til å styrke egen organisasjon, er det viktig å bygge allianser for å oppnå målene våre. Naturvernforbundet skal derfor styrke det saksorienterte samarbeidet med andre miljøorganisasjoner, fagbevegelsen, tros- og livssynssamfunn, ungdomsorganisasjoner, samiske miljøer, næringslivet, miljøorganisasjoner i andre land og andre frivillige organisasjoner.

Mål for perioden:

- Antallet medlemmer skal økes til 28 000 i perioden, med særlig vekst i andelen unge voksne.
- Andelen kvinnelige tillitsvalgte skal øke.
- Antallet aktive lokallag/studentlag skal økes til minst 90 i perioden.
- Inntektene fra private givere og bedrifter skal øke med 15 %.
- Økonomisk reserve (fri formålskapital) tilsvarende minst tre måneders drift (faste kostnader som lønn, husleie mm).
- Flere studenter skal engasjeres i organisasjonen, og det skal sikres bedre og tettere kontakt mellom studentlag og fylkes- og lokallag i Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet skal:

- Bistå og tilrettelegge for arrangementer i samarbeid med fylkeslag, med tema fra ett av de tre områdene i arbeidsprogrammet.
- Arrangere fylkesledersamling, lederkurs og skolering i organisasjonsdemokrati, både lokalt og sentralt.
- Skolere organisasjonen i bruk av sosiale medier.
- Styrke fylkeslagene og regionalt arbeid for å gi organisasjonen mer slagkraft.
- Gjennomføre en evaluering av organisasjonens regionale arbeid og struktur, og gjennomføre tiltak for å styrke dette.
- Integre Miljøagentenes arbeid i Naturvernforbundets satsinger og samarbeide med Natur og Ungdom om studentsatsing.
- Gjennomføre tiltak for å integrere seniormedlemmers arbeidskapasitet og engasjement i Naturvernforbundets arbeid.
- Evaluere ordningen med faglige utvalg og samarbeid gjennom faglige nettverk.
- Videreutvikle og styrke giverordningen til Naturvernforbundet.
- Bruke gode og miljøvennlige/engasjerende gaver for å rekruttere nye medlemmer.
- Bruke Naturvernforbundets internasjonale arbeid i kommunikasjon og verving.
- Bygge nettverk for styrking av aktivitetstilbud til nye medlemmer.
- Yte særskilt hjelp til svake lokallag som sliter med få aktive.
- Legge en strategi for å få flere aktive unge voksne medlemmer.

Satsingsområde 2: Naturen – livsgrunnlaget vårt

Arbeidsprogrammet har som mål å bidra til å ivareta naturmangfoldet gjennom arbeid med konkrete naturvernsaker, ved å spre kunnskap om verdien av å ta vare på naturen og ved å skape naturglede for å øke engasjementet for naturverdiene. Truslene mot naturen – både på land og i havet – er mange. Endringer i arealbruk utgjør fortsatt den mest akutte trusselen mot naturmangfoldet i Norge. Sterke krefter jobber for utbygging av verdifulle naturområder, mot viktige vernevedtak eller vil bruke naturen på en måte som ødelegger den. Naturvernforbundet vil prioritere noen saker særlig høyt for å sikre gjennomslag i disse, men vil samtidig legge inn krefter på å bygge opp under det viktige arbeidet for naturmangfoldet som skjer over hele landet.

Naturvernforbundet skal:

Organisasjon

- Spre naturglede og kunnskap til hele organisasjonen om økosystemtjenestene, vår avhengighet av naturen og naturmangfoldets store verdi.
- Tilby skoloring og regionsamlinger for aktive i organisasjonen om temaer som gruvedrift, havbruk, skogbruk, vann- og vindkraftutbygging, veibygging og andre store naturinngrep og opp mot kommuner og grunneiere for å hindre vedtak om frislipp av fornøyelseskjøring. Gjennom sekretariatet hjelpe fylkes- og lokallag i utvalgte enkeltsaker.

Politisk

Sekretariatet skal særlig prioritere innsats for at:

- To særlig naturskadelige vannkraftprosjekter og to særlig naturskadelige vindkraftprosjekter stanses.
- Stanse ett særlig naturskadelig oppdrettsanlegg og jobbe for at all fiskeoppdrett kommer inn i lukkede anlegg.
- Det innføres et forbud mot utslipp av gruveavfall i sjø, og hindre dumping av gruveavfall i Førdefjorden og Repparfjorden.

Sekretariatet skal videre sørge for informasjons- og erfaringsformidling til støtte for fylkes- og lokallagenes arbeid med å:

- Stanse naturskadelige vann- og vindkraftprosjekter og sikre eksisterende vern.
- Bekjempe fremmede arter som kan skade økosystemer.
- Kartfeste verneverdige områder og biotoper i gammel naturskog og jobbe for vern og god forvaltning av gammel, artsrik naturskog og andre unike skoger.
- Innføre meldeplikt for all hogst og fremme bærekraftig kvalitetsskogbruk.
- Stanse frislippet av vannskuter og fornøyelseskjøring med snøskuter.
- Redde dyrkbar jord og mark fra utbygging, og ta vare på kulturlandskap og kulturlandskapets biologiske naturmangfold.
- Gi de store rovdyrene en fagbasert forvaltning.
- Etablere Østmarka og Preikestolen som nasjonalparker.
- Støtte og følge opp Stortingets forslag om en ny nærmiljølov.

Internasjonalt

- Støtte våre internasjonale partnere i deres kamp for å bevare natur, og søke internasjonal støtte til vårt arbeid i prioriterte saker. Følge viktige internasjonale prosesser under konvensjonen for biologisk mangfold, i samarbeid med vårt internasjonale nettverk Friends of the Earth.

Verving og kommunikasjon

- Bruke de politiske sakene til å rekruttere nye medlemmer og støttespillere.

Satsingsområde 3: Redusere utslippene av klimagasser

Arbeidsprogrammet har som mål å bidra til lavere klimagassutslipp. Utslippene av klimagasser er den største enkeltstående langsiktige trusselen mot naturmangfoldet både globalt og i Norge. Vi vil derfor arbeide for en overgang fra klimaskadelig energi og overforbruk til et moderne og naturvennlig nullutslippssamfunn.

Naturvernforbundet vil fremme kunnskap om klimautfordringene, hva konsekvensene av klimaendringer kan bli og komme med forslag til løsninger.

Vi vil i perioden arbeide for å redusere klimagassutslippene fra de største forurensere, oljeindustrien og transportsektoren, samt fremme energisparing. Videre vil Naturvernforbundet arbeide med den overordnede klimapolitikken i Norge, både lokalt, regionalt og nasjonalt, og ved å følge det internasjonale klimasamarbeidet. Naturvernforbundet vil bidra til å bygge en slagkraftig allianse som mobiliserer folk til klimakamp.

Naturvernforbundet skal:

Organisasjon

- Tilby skolering og minst én regionsamling for aktive i organisasjonen som ønsker å lære mer om klimautfordringene, Naturvernforbundets klimapolitikk og løsningene som kommuner, bedrifter og privatpersoner kan bidra med.
- Arrangere årlig klimaseminar med studenter som hovedmålgruppe.
- Spre informasjon om klimautfordringer, konsekvenser og løsninger.

Politisk

Sekretariatet skal særlig prioritere innsats for at Naturvernforbundet skal:

- Bygge en folkelig opinion mot mere oljeleting, og ha særlig fokus på videre oljeleting i sårbare og nordlige havområder.
- Utarbeide en plan for hvordan fossil energi kan fases ut i Norge, både når det gjelder forbruk og produksjon av fossile brensler.
- Jobbe for redusert energiforbruk i norske bygg og boliger.
- Bistå fylkeslag i arbeidet mot to store klima- og naturskadelige samferdselsprosjekter.
- Løfte lokalt klimaarbeid og lokale utslippskutt som en sak inn i lokalvalget, i samarbeid med fylkes- og lokallag.

Sekretariatet skal videre sørge for informasjons- og erfaringsformidling til støtte for fylkes- og lokallagenes arbeid med å:

- Arrangere en klima- og miljødag i samarbeid med fylkeslaget i Rogaland for politikere, næringslivsledere og andre agendasettere.
- Jobbe for utbygging av dobbeltspor på jernbanen mellom de store byene i Norge og til utlandet og overgang av godstrafikk fra vei til jernbane og skip. Jobbe for utredning av høg fartbaner, og av jernbane i nordområdene. Disse utredningene må belyse konsekvenser for naturmangfold og tradisjonelle naturbaserte næringer, især reindrift.
- Jobbe mot klima- og naturskadelige samferdselsprosjekter og i spørsmål om arealplanlegging, sykkeltilrettelegging og utvikling av tettsteder og bymiljø.

Internasjonalt

- Bistå våre samarbeidspartnere i arbeidet med energieffektivisering og klimapolitikk. Følge FNs klimaforhandlinger og følge opp norske klimaforpliktelser.

Verving og kommunikasjon

- Bruke våre løsninger på klimaproblemet til å verve flere unge vokse som medlemmer og aktive.

Satsingsområde 4: Miljøvennlig hverdag

Arbeidsprogrammet har som mål å bidra til at vi skal forbruke og kaste mindre og at vi skal reparere mer. I Norge er det materielle forbruket til innbyggerne i snitt langt høyere enn forbruket til innbyggerne i resten av verden, og dette bidrar til overforbruk og forurensning.

Naturvernforbundet vil bidra til at folk flest enkelt kan få en mer miljøvennlig hverdag. En hovedprioritet for arbeidet i landsmøteperioden vil være å hindre marin forsøpling og at plast havner i naturen. Derfor vil vi gjennomføre en kampanje om plast i samarbeid med organisasjonens lokal- og fylkeslag landet over.

Vi vil i perioden også engasjere flere ved å skape arrangementer – flere av dem i samarbeid med Naturvernforbundet lokalt - som tilrettelegger for miljøvennlig forbruk for eksempel gjennom gjenbruk av klær, dyrking av miljøvennlig mat eller å skifte ut egen oljefyr.

Naturvernforbundet skal:

Kampanje: Ingen plast i naturen - Marin forsøpling og/eller plast

Gjennomføre en kampanje med fokus på plast fra vugge til grav. Landsstyret vedtar politiske mål og overordnede planer for kampanjen. Kampanjen koordineres av sekretariatet og har som mål å engasjere og involvere fylkes- og lokallag over hele landet.

Organisasjon

Sekretariatet skal, i tillegg til kampanjen, særlig prioritere innsats for at Naturvernforbundet skal:

- Arrangere regionsamling om marin forsøpling og plast, i samarbeid med fylkeslaget i Telemark.
- Arrangere en årlig nasjonal klesbyttedag.
- Gi veiledning og råd til privatpersoner som skal bli oljefrie, blant annet via nettsiden oljefri.no.

I samarbeide med aktuelle fylkes- og lokallag skal det videre jobbes for å:

- Bidra med informasjon og mobilisering til Kystlotteriet, i samarbeid med fylkeslaget i Østfold.
- Legge til rette for at fylkes- og lokallag kan arrangere strandryddedager alene eller i samarbeid med andre aktører.
- Støtte opp om lokale initiativ om andelslandbruk og gårdshandel og andre initiativ for kortreist mat.
- Rette oppmerksomheten mot skadelige utslag turismen forårsaker i naturen og arbeide for miljøvennlige ferier.

Politisk

- Jobbe for lavere materielt forbruk, mer gjenbruk, momsfristak for bedrifter som reparerer og en mer sirkulær økonomi.
- Jobbe for konkrete tiltak for å redusere plastforbruket, tiltak mot plastforurensning langs norskekysten, og midler til opprydning.

Verving og kommunikasjon

- Tips og informasjon om en mer miljøvennlig hverdag.
- Videreutvikle og spre engasjement rundt nettsidene «Ta vare på det du har» og «energismart.no»
- Lage informasjonsmateriell om marin forsøpling og plast.